

ผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีเสริมแรงทางบวก เพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน ตำบลหนองบัว อำเภอ พยุหะภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

วิสสุตา สำราญดี

สาขาวิชาการประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

กชพร นานาผล

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ภัทรธิดา เดโชเม้ง

โรงเรียนบ้านขามเรียน

Learning outcomes about important Buddhist days by positive reinforcement to cultivate desirable characteristics in being Thai and global citizenship of students Prathom Suksa 1 at Ban Kham Rian School, Tumbon Nhongbua, Phayakkhaphum Phisai District, Mahasarakham Province

Witsuta Samrandee

Department of Education, Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Thailand

Kochaporn Numnaphol

Faculty of Education, Roi Et Rajabhat University, Thailand

Phattharathida Dechomeng

Ban Kham Rian School, Mahasarakham, Thailand

Article Info	: Research Article
Article History	: Received 31 October 2023
	: Revised 6 December 2023
	: Accepted 24 December 2023
Corresponding Author	: Kochaporn Numnaphol
E-mail Address	: kochapornnum@yahoo.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้เกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีเสริมแรงทางบวกเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน และเพื่อประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังการเรียนรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน ประชากรได้แก่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 22 คน เก็บรวบรวมจากประชากรทั้งหมด โดยเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบก่อนและหลังเรียนสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนมีความรู้

เข้าใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก สามารถปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาผ่านเกณฑ์การพัฒนาที่ตั้งไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ด้านที่มีความก้าวหน้าเรียงตามลำดับคือมุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ และมีวินัย ส่วนผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวกพบว่าหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนเท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78

คำสำคัญ : ผลการเรียนรู้, พระพุทธศาสนา, วิธีเสริมแรงทางบวก, คุณลักษณะที่พึงประสงค์ความเป็นพลเมืองไทย

Abstract

This research article has the objective were 1) To develop learning outcomes about important Buddhist days by positive reinforcement to cultivate desirable characteristics in being Thai and global citizenship of students Prathom Suksa 1 at Ban Kham Rian School. 2) To evaluate learning achievement before and after studying the subject important Buddhist days. The population included students Prathom Suksa 1 at Ban Kham Rian School 22 people, Mahasarakham Primary Education Area Office 2, academic year 2023. Tools used including : learning activity plan, Pre - post test, and Student desirable characteristics assessment form. Statistics include frequency, percentage, mean, and standard deviation. The research results found that: Learning outcomes 22 students, representing 100 percent, was understanding of the desirable characteristics of Thai and global citizenship and able to behave on important Buddhist days and pass the criteria of the development set not less than 70 percent desired characteristics with progress arranged in order: Committed to work, Intend to learn, and Discipline. In additional the results of the evaluation of academic achievement of students in Prathom Suksa 1, who took a test about important Buddhist days when receiving teaching and learning by using positive reinforcement activities, it was found that after studying higher than before studying the average score is higher. The average score before studying was 46.00, 46.07 percent, and the average score after studying was 86.70, 86.78 percent.

Keywords : Learning outcomes, Buddhist, Positive reinforcement, Desirable characteristics Being Thai citizenship

บทนำ

ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติที่ได้แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พระราชบัญญัติว่าด้วย ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการตามปี พ.ศ.2546 และกฎกระทรวง ได้มีการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579 ซึ่งเป็นแผนระยะยาว 20 ปี เพื่อเป็นแผนแม่บทสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาการศึกษาในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ในการดำเนินการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อสร้างการรับรู้ ความเข้าใจ การยอมรับ และเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยได้ศึกษาสภาวะการณ์และบริบทแวดล้อมที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาการศึกษาของประเทศ ทั้งด้านความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลแบบก้าวกระโดดที่ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และโลก การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรไปสู่ความก้าวหน้าสู่ศตวรรษที่ 21 ทัวโลกต่างต้องเผชิญกับความท้าทายและมุ่งพัฒนาประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมยุค 4.0 และนำผลการติดตามประเมินแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 – 2559 ซึ่งครอบคลุมประเด็นที่เกี่ยวกับบริบทการจัดการศึกษา โอกาสทางการศึกษา คุณภาพการศึกษา ประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการสถานศึกษา และการใช้จ่ายงบประมาณรวมทั้งการพัฒนาการศึกษา กับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 21)

กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เป็นกลุ่มสาระที่มุ่งให้ผู้เรียนเพิ่มพูนความรู้ และทักษะ

เฉพาะด้าน ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ รวมถึงพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรมควบคู่กับความรู้ เกิดทักษะกระบวนการคิดขั้นสูง สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ ในการจัดการเรียนรู้ได้แบ่ง ออกเป็น 5 สาระคือ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม 2 หน้าที่พลเมือง 3 เศรษฐศาสตร์ 4 ประวัติศาสตร์ 5 ภูมิศาสตร์ซึ่งได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ เพื่อนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม กระทรวงศึกษาธิการ (2551 : 143) โดยเฉพาะในสาระที่ 1 ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม เป็นสาระการเรียนรู้หนึ่งที่มีความสำคัญในการพัฒนาด้านสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครอง การพัฒนาตนเองและสังคม จุดมุ่งหมาย 2 การศึกษา ศาสนา ศีลธรรมและจริยธรรม มุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้เกิดแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับศาสนาและมีเจตคติที่ดีต่อศาสนา ซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติ

(กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 152)

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาที่มีความเชื่อมั่นและมีผู้นับถือมากที่สุดในประเทศไทยซึ่งมีผลกระทบต่อวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนไทยในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะการสร้างสรรควัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับพุทธศาสนาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เช่นการปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพุทธศาสนา วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา วันอาสาฬหบูชา นอกจากนี้การนับถือศาสนาพุทธมีผลต่อการเกิดสมดุลและความสงบสุขในชีวิตของคนไทย โดยคนไทยจะเคารพและใส่ใจกับการ

เคารพสิ่งสำคัญซึ่งศาสนาพุทธเป็นหนึ่งในนั้น โดยการนับถือศาสนาพุทธจะทำให้คนไทยมีวิถีชีวิตที่มีความสงบและเจริญเติบโตทางจิตใจ รวมถึงทำให้มีการใช้ชีวิตที่ถูกต้องตามหลักธรรมาธิปไตยซึ่งเป็นหลักแห่งศาสนาพุทธ นอกจากนี้ศาสนาพุทธยังมีบทบาทสำคัญในการกำกับจิตวิญญาณและจิตใจของคนไทยทำให้มีการใช้ชีวิตในแบบที่เป็นประโยชน์แก่ตนเองและสังคมอย่างยั่งยืนซึ่งสร้างสรรค์วัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่มีคุณค่าต่อประเทศไทยและโลกโดยรวม

คุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา การเป็นพลเมืองไทย และพลเมืองโลก มุ่งเน้นคุณลักษณะของการเป็นพลเมืองดีของครอบครัวและโรงเรียนในสังคมประชาธิปไตยมีความรับผิดชอบ ความซื่อสัตย์ ความกล้าหาญ ความเสียสละ การเคารพสิทธิและหน้าที่ วัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ สามารถดำเนินชีวิตโดยยึดแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างสันติสุขในชุมชนและท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551 : 5)

สมรรถนะหลักด้านการเป็นพลเมืองตื่นรู้ที่มีสำนึกสากล (Active Citizenship with Global Mindedness) หมายถึง การเป็นพลเมืองที่ตระหนักในศักยภาพของตนเอง ศรัทธา และเชื่อเรื่องศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ การอยู่ร่วมกันท่ามกลางความหลากหลาย มีความรู้ ความสามารถเชิงการเมืองที่เอื้อให้สามารถอยู่ร่วมกันและปกครองกันเองภายใต้ระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตระหนักในบทบาทและหน้าที่ สิทธิและเสรีภาพ ความเท่าเทียมและเป็นธรรมมีความเป็นเหตุเป็นผล มีสำนึกการเป็นเจ้าของประเทศ ร่วมกัน

ปรึกษาหารือเพื่อแสวงหาแนวทางการแก้ปัญหาความขัดแย้งด้วยสันติวิธี หรือพัฒนาสร้างสรรค์สังคม (สภาการศึกษาแห่งชาติ, 2563 : 25) โดยรวมร่วมกันในระดับต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชน ท้องถิ่น ประเทศชาติ อาเซียนและโลก เห็นความเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงที่ส่งผลถึงกันและกันทั้งหมดต้องอาศัยความร่วมมือและการเสริมแรงซึ่งกันและกัน

การเสริมแรงเป็นกระบวนการเสริมสร้างให้เกิดพฤติกรรมหนึ่ง ๆ ขึ้น โดยอาศัยการให้สิ่งของหรือการกระทำที่สร้างความพึงพอใจแก่บุคคลนั้น ๆ หรือไม่ก็สร้างความขุ่นเคืองใจ เพื่อผลักดันให้บุคคลต้องปฏิบัติตามแนวทางที่กำหนดและเป็นที่ยอมรับร่วมกันในสังคม การเสริมแรงแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ การเสริมแรงเชิงบวก และการเสริมแรงทางลบ ซึ่งผลการศึกษาจากงานวิจัยหลายชิ้นให้การยอมรับว่าการเสริมแรงเชิงบวกสามารถกระตุ้นสร้างพฤติกรรมที่ดีและน่าพึงพอใจในกลุ่มนักเรียนได้มีประสิทธิภาพมากกว่าการเสริมแรงทางลบ

ดังนั้นการเสริมแรงเชิงบวกจึงเป็นการใช้วิธีการหรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความรู้สึกพึงพอใจเมื่อเด็กกระทำพฤติกรรมที่ดีก็จะได้รับการชื่นชม ยอมรับจากคนรอบข้าง ทำให้เด็กอยากทำพฤติกรรมที่ตนเองได้รับคำชม และรู้สึกพึงพอใจเพิ่มขึ้น การเสริมแรงเชิงบวกหมายรวมถึงการให้รางวัล ไม่ว่าจะเป็นการให้สิ่งของหรือการกระทำที่แสดงความรัก การชมเชยและการยกย่อง (ทิศนา ขัมมณี, 2542 : 15) ทั้งหมดที่กล่าวมานั้นล้วนแล้วแต่เป็นวิธีการสนับสนุนกระตุ้นให้เด็กมีทัศนคติ พฤติกรรมที่ดีที่เหมาะสมอย่างสม่ำเสมอจนกลายเป็นอุปนิสัยของเด็กนักเรียนในที่สุด

จากการศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนปัญหาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระเกี่ยวกับศาสนา

ศีลธรรม จริยธรรม ครูผู้สอนมักจะสอนแบบบรรยาย มีเนื้อหาวิชาที่ซ้ำซ้อนเข้าใจยากและเน้นครูเป็นศูนย์กลางมากกว่าให้ผู้เรียนได้พูดและได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ครูขาดทักษะการสื่อสารและไม่สามารถนำเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง จึงส่งผลให้นักเรียนขาดทักษะใฝ่เรียนรู้ ความมุ่งมั่นในการทำงาน ขาดการสร้างเสริมแรงทางบวก คะแนนผลการเรียนรู้ไม่เป็นตามเป้าหมายของหลักสูตรจึงส่งผลให้การเรียนต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนด จากหลักการและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยจึงคิดหาวิธีการเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิภาพแก่นักเรียนมากขึ้น จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคุณภาพด้านกระบวนการแสวงหาความรู้การคิด และการแก้ปัญหาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แนวทางในการ

จัดรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับนักเรียน โดยการจัดรูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้มากขึ้น ซึ่งผู้เรียนจะมีส่วนร่วมด้วยความกระตือรือร้น มีความตั้งใจและผูกพันกับสิ่งที่ลงมือกระทำจริงและช่วยส่งเสริมให้บรรยากาศการเรียนการสอนมีความสนุกสนาน นักเรียนมีความสุขในการเรียน เกิดการเรียนรู้ที่ดีและพัฒนาไปถึงขั้นสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ตามแนวคิดหลักที่เป็นพื้นฐานของการจัดการเรียนรู้ โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก โดยยึดเนื้อหาตามเอกสารประกอบการเรียนในหนังสือเรียนและทดสอบก่อนเรียนหลังเรียนในการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจของนักเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาความเป็นพลเมืองไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนาผลการเรียนรู้ ในการใช้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน

2. ประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ก่อนและหลังเรียน ในการใช้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยวิธีเสริมแรงทางบวกเพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหาการวิจัย

1.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ได้แก่ วันมาฆบูชา วันเข้าพรรษา และวันอาสาฬหบูชา

1.2 การเสริมแรงทางบวก

1.3 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน

1.4 ความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

1.5 ผลการเรียนรู้

2. ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่

1 โรงเรียนบ้านขามเรียน ตำบลหนองบัว อำเภอพยัคฆภูมิพิสัย จังหวัดมหาสารคาม จำนวน 22 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แผนการจัดการเรียนรู้เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

3.2 แบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา จำนวน 10 ข้อ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2553 : 18)

3.3 แบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์

4. ขั้นตอนการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการวางแผนและดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

4.1 การจัดเตรียมโครงการวิจัย เพื่อให้เกิดระบบการดำเนินการตามโครงการอย่างเป็นขั้นตอน โดยศึกษาเอกสาร ตำรา ข้อมูลสารสนเทศต่าง ๆ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้าง พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.2 สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และนำเสนอผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความสอดคล้องเพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ แล้วนำกลับมาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

4.3 นำเครื่องมือที่ได้รับการพัฒนาและปรับปรุงมาใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านขามเรียน

4.4 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากประชากรและผู้เชี่ยวชาญนำมาวิเคราะห์ สรุปผลและนำเสนอผลการวิจัย โดยจัดทำเป็นรูปแบบฉบับสมบูรณ์

5. สถิติในการวิจัย

5.1 ค่าความถี่

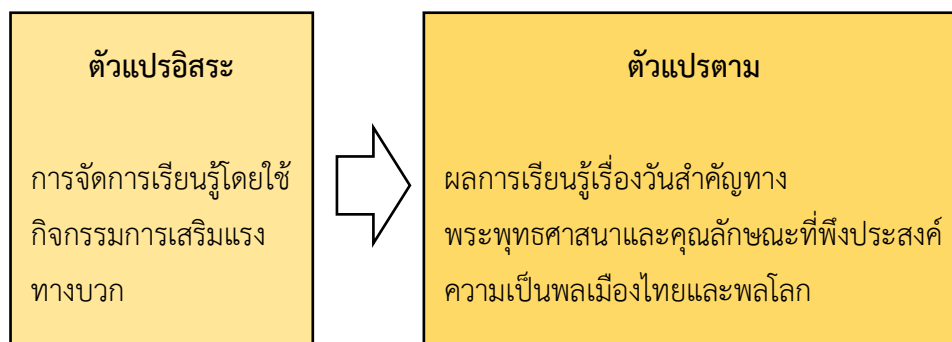
5.2 ค่าร้อยละ

5.3 ค่าเฉลี่ย (mean)

5.4 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6. กรอบแนวคิด

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อประมวลความคิดรวบยอดของการวิจัยดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาผลการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวกของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

คะแนนผลสัมฤทธิ์จากการทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้

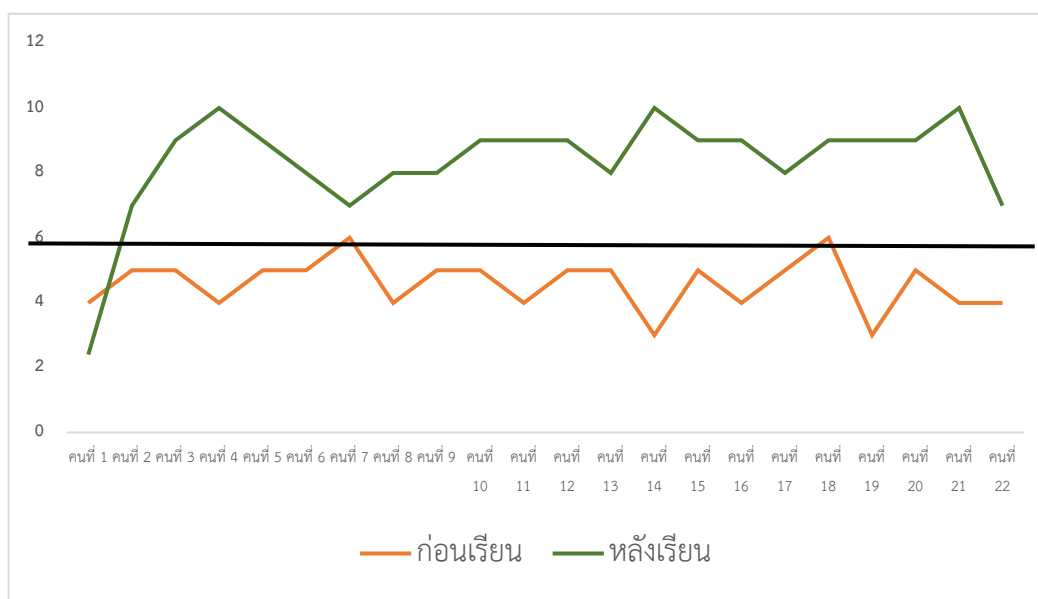
กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และมีคะแนน

เฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีคะแนนการเรียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ด้านที่มีความก้าวหน้าเรียงตามลำดับคือ ใฝ่เรียนรู้ มุ่งมั่นในการทำงาน และมีวินัย ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีดังนี้

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ผลจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก (คะแนนเต็ม 10 คะแนน)

ตารางที่ 1 แสดงผลวิเคราะห์ผลจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก

จำนวน 22 คน	ก่อนเรียน		หลังเรียน		เกณฑ์ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 70 (%)
	คะแนนที่ได้	ร้อยละ (%)	คะแนนที่ได้	ร้อยละ (%)	
รวม	101	1010	189	1890	
ค่าเฉลี่ย	46.00	46.07	86.70	86.78	ผ่านเกณฑ์

ภาพประกอบที่ 2 แสดงผลวิเคราะห์ผลจากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 จากตารางและกราฟ แสดงให้เห็นว่านักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับ

การจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวกนักเรียนมีคะแนนการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้ทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมวันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา และวันอาสาฬหบูชา โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก ชั้นแรกครูพูดชมเชยนักเรียนที่เข้าร่วมทุกกิจกรรม ชั้นที่สองครูให้เพื่อนๆ แสดงความชื่นชมนักเรียนที่ส่งงานก่อนหรือตรงตามกำหนด ชั้นที่สามครูสะท้อนผลกลับทันทีเมื่อนักเรียนที่ตอบคำถามถูกต้องเพื่อสร้างความพึงพอใจให้กับนักเรียน ชั้นที่สี่ครูให้รางวัลเป็นสิ่งของ โดยการเพิ่มเงื่อนไขการสามารถแสดงตนเป็นพุทธมามกะ การเป็นพลเมืองไทย

และพลโลก ซึ่งพบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น มีคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละและมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีคะแนนการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

ตอนที่ 2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก

ตารางที่ 2 แสดงผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ของนักเรียนที่ได้จากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก

กลุ่มตัวอย่าง	N	ค่าเฉลี่ย	ร้อยละ
ก่อนเรียน	22	46.00	46.07
หลังเรียน	22	86.70	86.78

ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้ทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ก่อนเรียนและหลังเรียน เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า นักเรียนมีค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น มี

คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนมีคะแนนการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน และผ่านเกณฑ์ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1.สรุป

1.1 ผลการพัฒนาการเรียนรู้ (learning outcome) นักเรียน จำนวน 22 คน (ชาย 12 คน และหญิง 10 คน) คิดเป็น ร้อยละ 100 มีความเข้าใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและ

พลโลก สามารถปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผ่านเกณฑ์การพัฒนาที่ตั้งไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ด้านที่มีความก้าวหน้าเรียงตามลำดับคือ มุ่งมั่นในการทำงาน ใฝ่เรียนรู้ และมีวินัย

1.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

2. อภิปรายผลการวิจัย

2.1 ผลการพัฒนาการเรียนรู้ (learning outcomes) นักเรียนจำนวน 22 คนคิดเป็นร้อยละ 100 มีความเข้าใจคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก สามารถปฏิบัติตนในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ผ่านเกณฑ์การพัฒนาที่ตั้งไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 ด้านที่มีความก้าวหน้าเรียงตามลำดับคือมุ่งมั่นในการทำงาน ได้แก่การส่งงานก่อนกำหนดและตรงกำหนด ใฝ่เรียนรู้ได้แก่นักเรียนสนใจการปฏิบัติตนในวันสำคัญต่าง ๆ การซักถามครูและถามผู้ปกครอง มีการเตรียมตัวมาก่อน และการฝึกปฏิบัติทำวัตรสวดอุทิศในการเวียนเทียน การเตรียมดอกไม้ การแต่งกาย และมีวินัยได้แก่ ขณะปฏิบัติกิจกรรมจริงการนั่งสมาธิ การเวียนเทียน การสวดมนต์ นักเรียนมีความพึงพอใจ ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้คัดเลือกเนื้อหาในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ที่สำคัญกับสภาพปัจจุบันที่ต้องดำเนินการปลูกฝังคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยเฉพาะนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ยังไม่ได้รับการพัฒนาฝึกฝน ในการเป็นพลเมืองไทย ซึ่งเด็กไทยปัจจุบันนี้เมื่ออายุครบ 10 ปี ก็สามารถมีบัตรประจำตัวประชาชนได้ จึงต้องมีการปลูกฝังให้มีคุณลักษณะดังกล่าวและมีการฝึกปฏิบัติจริง ซึ่งสอดคล้องกับการเป็นพลเมืองของโลก เช่น ความมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ และมุ่งมั่นการทำงาน นอกจากนี้ยังต้องพัฒนาผลการเรียนรู้ให้สามารถมีคุณลักษณะที่ดี สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อุทุมพร ศรีแจ่ม และคณะ (2557 :

ค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78

62) ที่ศึกษาเรื่องการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบผสมผสานระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบเผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับดีมากและสอดคล้องกับสมพงษ์ อ่อนน้อม และ ประจวบ ศรีภักดิ์ (2565 : 51) ที่สรุปถึงการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในการเรียนรู้กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม การสอนเนื้อหา เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา โดยการใช้เทคนิคการสอนที่ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจที่คงทน และมีการฝึกปฏิบัติจริงในวันสำคัญต่าง ๆ โดยเฉพาะช่วงชั้นที่ 1 นักเรียนจะปฏิบัติตามที่ครูจัดกิจกรรมให้

2.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้ทำแบบทดสอบเรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวก พบว่า หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนค่าเฉลี่ยของคะแนนสูงขึ้น คะแนนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 46.00 คิดเป็นร้อยละ 46.07 และมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 86.70 คิดเป็นร้อยละ 86.78 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้พัฒนาเอกสารประกอบการสอนและข้อสอบก่อนเรียนและ

หลังเรียนและวิธีสอนแบบเสริมแรงทางบวก โดยให้รางวัลแก่นักเรียน และคำชม คำพูดรวมทั้งทำแบบประเมินคุณลักษณะที่พึงประสงค์ การสะท้อนผลให้นักเรียนทราบและมีความพึงพอใจ รวมทั้งสร้างบรรยากาศให้น่าเรียน ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานและรับผิดชอบงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระประสิทธิ์ จารุบุญ (2561 : 69) ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนาพฤติกรรมความรับผิดชอบในการทำงาน วิชาพระพุทธศาสนากับการเสริมแรงทางบวกของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางระจันวิทยา ที่สร้างขึ้นนั้นพบว่า มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน (E1) 37.26 / (E2) 85.49) ซึ่งสูง

3. ข้อเสนอแนะการวิจัย

3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ควรมีการพัฒนานโยบายด้านการเรียนการสอนเพื่อให้ความสำคัญเกี่ยวกับวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นการเสริมสร้างคุณลักษณะที่พึงประสงค์ในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา ควรมีการพัฒนารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเป็นพลเมืองโดยมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะมุ่งมั่นในการทำงานได้แก่การส่งงานก่อนกำหนดและตรงกำหนด ใฝ่เรียนรู้ได้แก่นักเรียนสนใจการปฏิบัติตนในวันสำคัญต่าง ๆ การซักถามครูและถามผู้ปกครอง มีการเตรียมตัวมาก่อน

กว่าเกณฑ์ปกติ 80/80 ที่ตั้งไว้ และผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ในวิชาพระพุทธศาสนาพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียนมีอัตราสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ จันทรเพ็ญ นันทะบุตร และคณะ (2565 : 56) ได้ศึกษาเรื่องผลจัดการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้แบบซิปปา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 พบว่า ผลการเรียนรู้ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5

และการฝึกปฏิบัติทำวัสดุอุปกรณ์ในการเวียนเทียน การเตรียมดอกไม้ การแต่งกาย และมีวินัย การปฏิบัติตนเป็นคนดีของสังคมตามหน้าที่พลเมือง ได้แก่ ขณะปฏิบัติกิจกรรมจริง การนั่งสมาธิ การเวียนเทียน การสวดมนต์ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในวันสำคัญ เพื่อปรับใช้ในการสอนนักเรียนในช่วงชั้นที่ 1 และช่วงชั้นที่ 2

3.3 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาเปรียบเทียบผลการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมการเสริมแรงทางบวกบูรณาการกับรายวิชาต่าง ๆ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.กชพร นานาผล ที่ปรึกษางานวิจัยหลัก คุณครูภัทรธิดา เดโชเม้ง ที่ปรึกษางานวิจัยร่วม ที่ให้ความอนุเคราะห์ให้ข้อเสนอแนะตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ จนเป็นงานวิจัยที่เสร็จสมบูรณ์ และ

ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาวิชาการประถมศึกษาทุกท่านที่ได้ประสาทวิชาความรู้ และให้กำลังใจตลอดมา และขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านขามเรียน คณะครู และผู้เกี่ยวข้องทุกท่านที่ให้ความกรุณาตรวจแก้ไข และให้ข้อเสนอแนะ อันเป็นประโยชน์ในการจัดทำงานวิจัยฉบับนี้ และขอขอบคุณ

ผู้ปกครองนักเรียน ที่ให้คำแนะนำช่วยเหลือนักเรียน
และอำนวยความสะดวกอย่างดียิ่ง

คุณประโยชน์และคุณค่าที่พึงมีจากงานวิจัย
ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา

บูรพาคุณาจารย์ ตลอดจนผู้มีพระคุณทุกท่าน ด้วย
ความเคารพอย่างสูง

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **ตัวชี้วัดและสาระการ
เรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม
ศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**. กรุงเทพฯ :
คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรแกนกลาง
การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
(ฉบับปรับปรุง 2560)**. กรุงเทพฯ : คุรุสภา
ลาดพร้าว.

จันทร์เพ็ญ นันทะบุตร และคณะ. (2565). ผลจัดการ
เรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนา เรื่อง วันสำคัญ
ทางพระพุทธศาสนา โดยใช้การจัดการเรียนรู้
แบบซิปปาของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1.
วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์. 7(1) : 89-
100.

ทีศนา แคมมณี. (2542). **ศาสตร์การสอนองค์ความรู้
เพื่อการจัดการกระบวนการเรียนรู้ที่มี
ประสิทธิภาพ**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

พระประสิทธิ์ จารุปลโย. (2561). **การพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา
พระพุทธศาสนาโดยใช้กิจกรรม การ
เสริมแรงทางบวก ของนักเรียนระดับ
มัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบางระจันวิทยา
อำเภอบางระจัน จังหวัดสิงห์บุรี**. พุทธ

ศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง
กรณราชวิทยาลัย.

ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. (2553). **เทคนิค
การวิจัยทางการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 3).
กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์.

สภาการศึกษาแห่งชาติ. (2563). **สมรรถนะที่พึง
ประสงค์ของนักเรียนระดับการศึกษาขั้น
พื้นฐาน**. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิก.

สมพงษ์ อ่อนน้อม และ ประจวบ ศรีภักดี. (2565).

**คู่มือครู แผนการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระ
การเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและ
วัฒนธรรม พระพุทธศาสนา
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ตามหลักสูตร
แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช
2551**. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.

อุทุมพร ศรีแจ่ม และคณะ. (2557). **การพัฒนา
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง วันสำคัญทาง
พระพุทธศาสนาของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 ด้วยการเรียนแบบ
ผสมผสาน ระหว่างวิธีการเรียนรู้แบบ
เผชิญหน้ากับวิธีการเรียนรู้ผ่านเฟสบุ๊ค**.
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ
วไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์.